

20. seja

USTAVNA KOMISIJA

23.1.1991

DR. FRANCE BUČAR: Dnevni red mislim, da je že določen praktično s samo naravo stvari, ki jo moramo obravnavati. Se pravi, najprej gre za vprašanje ustavnega amandmaja 99. Mi smo ta vprašanja zadnjič obravnavali preliminarно pri 99. amandmanu, ki mu je sledil tudi 100 in 101 smo se v načelu strinjali za njegovo formulacijo, šlo je pa za vprašanje ali je potreben 100 amandman še zraven oziroma 101, kar se tiče izvedbe, torej kot je bilo že v poročilu Janka Lojzeta omenjeno smo se strokovnjaki posebej sestali, torej šlo je za vprašanje ali s tem, ko mi razveljavimo vse predpise zvezne ali nastaja pravna praznina, glede na tiste zakone, ki so bili sprejeti pred uveljavitvijo 96. amandmana. Zato smo se sporazumeli in potem je sekretariat za zakonodajo to formuliral besedilo tega ustavnega ..... tako, da je sprejet z dikcijo, v katero smo se prej že sporazumeli, hkrati je pa dodal še točko 3., da dokler Skupščina republike Slovenije ne odloči drugače, ureja republika Slovenija odnose z drugimi republikami v SFRJ in z organi SFRJ v okviru predpisov, ki se uporabljajo v republiki Sloveniji v skladu z ustavnim amandmanom 96 k ustavi republike Slovenije, to se pravi, dodana je določba posebej, da posebej določimo da se uporablja tudi 96. amandman, tako da izključimo sleherni dvom, kakšna je situacija sedaj.

Drugega jaz mislim da novega, h tistemu kar smo zadnjič razpravljali ni. Želi kdo razpravljati?

Jaz imam eno dopolnilo k temu amandmaju, jaz sem to razmnožil, kot delovno gradivo, če dovolite. Ne recimo ena je povezana s to točko nadomesti 2. točka 96. amandmaja, kajti ta 96. amandma določa, da mi z ustavnimi zakoni potegujemo zvezne zakone in ravno hočemo to izločiti, ker .....bi bilo to treba z ustavnimi zakoni. In zaradi tega bi predlagal, da se 96. amandma spremeni, če pa mislite da ta 2. točka ni potrebna, se da, no saj ta ni tako bistvena.

DR. FRANCE BUČAR: Torej jaz se nisem hotel oglasiti, jaz mislim, da če mi deblo odžagamo, potem ni treba še posebej s špago privezovati vej, ker so veje že odžagane. Zato mislim, da je ta točka 4. po mojem mnenju nepotrebna. Dejstvo je to, da če mi zakon razveljavimo, avtomatično preneha veljavnost vseh tistih izvršilnih predpisov, ki se na ta zakon opirajo- to je popolnoma pravna logika, ki jo od nekda j poznamo.

GOSPOD.....: Ne gre za to, da moramo mi sedaj z ustavnim zakonom razveljavljati zakone, potem bi ga pa z navadnim zakonom.

DR. FRANCE BUČAR: A to je pa nekaj drugega. Potem je pa treba spremeniti 96. amandma, to je pa čisto nekaj drugega.

GOSPOD.....: Prosim, jaz še enkrat povdarjam, tukaj sem prej na zboru povedal. Izvršni svet meni, da to ne bi bilo v tem trenutku niti modro, niti dobro, zaradi tega, ker to kar je sedaj v zvezni zakonodaji, izhaja pravzaprav iz zvezne ustave in tiste pravice, ki jih je Slovenija dala, suverene pravice, da se na ravni Jugoslavije izvajajo, te zdaj mi dejansko z ustavnimi

zakon.....in zato mislimo, da to pot ko bo danes skupščina razpravljala o ustavnem zakonu, da gre v bistvu za zadnje ali pa vsaj predzadnje dejanje in nima smisla ustavne materije z navadnimi zakoni razveljavljati. Mi menimo, da je še vedno aktualen 96. amandma, sedaj v povezavi z amandmajem 99 in ravno...

.....: ravno zato, zakaj bi zdaj hiteli. Poslušajte saj gre za dva, tri mesece. Jaz mislim, da moramo vstrajati na tem, da ne bi z navadnim zakonom zdaj tega kasirali, ker potem dejansko mi že danes napravimo nekako nenadzorovan vdor v pravni sistem, kakršen pač že je. In mislim, da moramo zdržati še te tri mesece, nimam pa nič proti temu, da se potem to načelo uporabi v hipu, ko bo Slovenija ugotovila, da lahko za določen čas zgolj iz razloga primernosti uporablja celotno zvezno zakonodajo kot republiško in da bo potem normalno kasirala. Lepo prosim, to je Izvršni svet po temeljitem premisleku naredil. Čeprav so mu bile zelo vabljive te podlage, da bi kar z navadnimi zakoni to delali. Ampak je zadeva le resna in je ustavnopravnega značaja.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? Prosim, ja.

.....: (se ni vključil) Ne mi z zakoni ustavne materije negirat, z zakoni.... Ampak, če smo se odločili, da je prioriteta republiške zakonodaje ..... potem lahko tukaj s tem ustavnim amandmajem uredimo tako, da bomo z navadnimi zakoni .... navadne zakone spreminjali. To je čisto logično, jaz tu nimam nobenega pomisleka.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Toplak prosim.

Dr. DUŠAN TOPLAK: Če jaz dobro razumem, je določilo zelo jasno. S tem ustavnim določilom v bistvu republiški zakonodaji dati generalno pooblastilo za izdajanje zakona, da ne bomo parcialno s posameznimi ustavnimi akti parcialno problemov reševali. Res pa je, da s tem republiška zakonodaja v bistvu potem dobi generalno pooblastilo in Izvršni svet dobi generalno pooblastilo kot predlagatelj in odprto možnost, da predlaga vse zakone. Osebnostno moram reči imamo vtis, da se nekateri tega bojijo, da bodo dobili zelo s konkretno tudi preveč pooblastil in s tem

tudi odgovornosti. Potem ni več izgovora za odlašanje to, o čemer smo včeraj pri nas 4 ali 6 ur poslušali. Hvala.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hvala. Želi še kdo besedo? Če ne želi, potem dajem jaz najprej na glasovanje predlog tega ustavnega dopolnila ..99 tako, kot ga je predložil Izvršni svet, da se najprej o tem izjasnimo. Oprostite, ne. Najprej bomo glasovali o tem predlogu kot ga je stavila Zakonodajnoppravna komisija, da se k amandmaju dodajo še nove točke 4., 5. in 6., kot jih imate vsi pred seboj, če to sprejmemo ali ne. Torej kdo je za to, da se ti amandmaji, ki jih je dala Zakonodajnoppravna komisija sprejmejo? Kdo je za? (8, zdaj pa nas je prisotnih 16, polovica je)

Torej potem ugotavljam, da predlogi niso dobili potrebne večine.

Torej kdo je prosim za, da se sprejme amandma 99. v obliki, kot ga imam predloženega tu, ki ga je pravzaprav Zakonodajni sekretariat predložil. Kdo je prosim za? (Lahko še enkrat)? Torej kdo je prosim za amandma 99. tako kot je predložen? Seveda, najprej glasujemo o amandmaju, potem pa o predlogu. Kdo je za? (15 za). Je kdo proti? (Nič). Se je kdo vzdržal? (1 vzdržan).

Torej ugotavljam, da je sprajet amandma 99. kot osnutek, ki ga bomo mi predložili naprej zborom, pri čemer je treba, da se pogovorimo še o nečem. To je zdaj osnutek, kot osnutek.....če zbor formalnoppravno ta osnutek sprejme, mora iti v javno razpravo, glede katere sicer ustava ničesar ne določa glede, kar se tiče dolžine. Vendar pojavil se je tudi predlog, glede na to, da gre tu v bistvu samo za izvedbo plebiscita in plebiscitne odločitve, da je v bistvu že ta vsebina, ki jo je dala javna razprava, je s tem že kinzumirana. Zato je bilo mnenje izraženo zdaj tukaj, o čemer

naj bi odločili zdaj. Da predlagamo zborom, da sprejmejo ta osnutek in ga neposredno na seji prekvalificirajo v predlog, kar jim daje možnost

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: daje možnost, da lahko takoj glasujejo in ga po potrebi tudi sprejmejo, če se odločijo zato.

Ali ste zato, da mislim da je tole jasno, ali smo za to, da predlog vstavimo predlog ali ne?

MIRAN POTRČ: Gospod predsednik, samo toliko ne.

1. moral bi biti kakšen zelo tehten razlog, vsebinski,

2. pa dajmo razmisliti ali jaz sprejemam deloma vašo razpravo, vaš pogled v tem ja razprava ne razprava, plebiscit ampak mi bomo formalno le šli ustavo spreminjati po neustavnem postopku. Ali je to res nujno potrebno ali ne? Če ni, ne vem kakšnih tehtnih razlogov ne dajmo to delati .....

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: V redu, jaz nič ne vztrajam pri tem.

CIRIL RIBIČIČ: Jaz bom samo to rekel mislim ker je bila ..... obrazložitev je bila dana, ampak strokovne pravne pa nismo dobili. Zdaj če bi mi imeli ustavne določbe takšne, da javna razprava je, razen da v izjemnih primerih takšna jaz mislim da za to nimamo podlage.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: No saj pravim, jaz nič ne vztrajam mislim ker ne bo nobene take grozne stavri, če ga z eno sejo preložimo, to je bilo mnenjem, ki se je pojavilo s strani mnogih, da bi tako lahko naredili, če pa ni, torej najprej dajem sploh tak predlog, mislim se razumemo zakaj gre.

Dajem potem predlog na glasovanje, če smo za to, da ta postopek, da predlagamo zborom enostavno združitev tega postopoka v en zakon.

Kdor je prosim za? To se pravi predlog ni sprejet. Hvala.

Dobro potem smo to točko izčrpali, mislim da je kar se tega tiče je ta stvar potem jasna. Prosim, ja čakajte to je drugo, to je ena materija.

Zdaj imamo potem še dva, ja kje imate zdaj tale predlog? Torej zdaj gre potem za drugi predlog 2 amandmaja, zdaj katero številko dobimo ne vem, mi ni čisto jasno, torej gre predlog DPZ Skupščine R Slovenije ..... 9. člena ustave R Slovenije, to je predlog DPZ in imamo tudi predlog IS. Ta predlog je podprla torej tudi ZSD. A imamo ZO, a je od ZO tudi? Ja je, hvala. Torej, namreč jaz moram predlog imeti, čisto jasno. Kje je formalen predlog tukaj za to? Jaz imam samo poročila. Torej če torej predlog zborov je DPZ daje predlog, da se začne postopek za spremembo ustave glede določila 9. člena ustave R Slovenije v zvezi z ustavo. To se pravi ta ..... ni pa dal predloga. Predlog je pa dal IS koker se jaz, če jaz prav vem. IS predlaga, no da ne bom zdaj bral, torej predlaga, da ostane zastava taka kot je in da se zvezda zbriše ali kakor pravi. Dobro je.

O tej stvari je bila tudi posebej razpravljala komisija, ki jo je vodil Stane Žagar in abi lahko kar Žagar poročal sam.

STANE ŽAGAR: Torej na kratko. Poročilo imate pred sabo, večinsko stališče podskupine je bilo, da bi

.....: zaradi pravnih pomislekov kot so nasledstvena pravica zastave vodoravne in pa nekih drugih, čisto človeških pomislekov, ki se kažejo v tem, da uporabljajo že podobno zastavo Slovaki in Rusi delno v demonstracijah, smo se večinsko odločili za napisno varianto. S tem, da predlagamo, da to oblikujemo v amandma v tem smislu danes in ga predložimo zborom s tem, da v javni razpravi, ki bo potekala lahko zadeve še dodelamo, predvsem podskupina je imela do zdaj že dve seji, ki so bile močno zastopane s strokovnjaki, sklicana je že tretja za 28/1, kjer bo celo 15 zunanjih sodelavcev, približno in sicer od filozofov do akademikov, heraldikov, zgodovinarjev, oblikovalcev, izredno močna zasedba, ki je pobrala kompletno vse, kar v Sloveniji karkoli pomeni na tem področju celo izven Slovenije smo šli. Predlagam, da Ustavna komisija predlaga zborom v sprejem amandma kot smo ga z večino izoblikovali, s tem, da seveda v javni razpravi dopuščamo možnost eventuelne dopolnitve.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Torej vaš predlog je, te komisije je (govori v ozadju) to, kar imate podčrtano. Dobro. Kakšno je stališče drugih ..... do tega.

.....: Kar zadeva našo stranko SDP, mi smo dali tudi v javnost naše stališče različne možne rešitve sprejemamo, če se odločimo za zamenjavo rdeče zvezde z drugimi simboli, ne sprejemamo pa rešitve, da se enostavno to izbriše, ne glede na to ali bi to spreminjali v vertikalno ali v horizontalno. Mi bi bili za to, da se iščejo simboli, ki bi bili za čim širši krog državljanov Slovenije in mislimo, da je možno take simbole poiskati. Mi smo, samo seveda v rednem postopku. Mislim, da bi bilo to normalno v tem ustavnem postopku in da se z ustavo to razreši.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: To se pravi vi tega

predloga ne sprejemate. (enega ne drugega.....) Tukaj samo še formalno ugotovimo. Prosim, Peršak.

G. PERŠAK: Jaz sem sicer član te skupine, bi pa povedal tisto, kar smo mi tudi na našem poslanskem klubu govorili in kar smo nekako potem tudi sprejeli kot neko stališče. Mi smo rekli, da se zavzemamo za to, da bi zdaj se pač odločili za to, da se ohrani trobojnica in to vodoravna za zdaj brez rdeče zvezde. Povedal bom pa zakaj. Čeprav smo rekli, da če bo doseženo soglasje vseh, da se odločijo za drugačno rešitev, da bo naša stranka potem temu soglasju pritegnila in da ne bo delala potem več težav. Rad bi pa povedal argument zakaj mislimo, da bi veljalo ostati pri vodoravni. Prvič mi vemo, da je to zgodovinska slovenska zastava. Ta zastava, tukaj je tudi nekaj že ..... uporabljali so jo zagovorniki tega programa zedinjene Slovenije leta 1848-49, uporabljala so jo razna gibanja, narodnoosvobodilna slovenska itn. Drugo, kar zadeva te argumente, da je treba zdaj na nek način to na novo, ker se je novega dogajalo. Mi mislimo, da seveda to, kar se je danes dogaja, če se bo Slovenija osamosvojila, to seveda bo novo stanje Slovenije, to pa to novo kot tendenca. Ta vodoravna trobojnica se je uporabljala ravno v znamenju te težnje po osamosvojitvi, po slovenski državi in je nekako neposredno povezana s tem. Kar zadeva te argumente, češ da uporabljajo

GOSPOD.....:uporabljajo to zastavo Slovaki in Rusi, že v tem poročilu piše not, da uporabljajo Rusi to zastavo kot zastavo trgovske mornarice.

2.Uporabljajo Slovaki, mi pa vemo, da se zastave uporabljajo v različnih funkcijah in mi danes govorimo o državni zastavi, Slovaki jo uporabljajo kot nacionalno zastavo. Vprašanje je, če se Slovaška osamosvoji, ali bodo tudi oni hoteli imeti to zastavo, drugo vprašanje je ali res mora Slovenije apriorij že vnaprej računat na to, da bo nekdo drug hotel imeti isto zastavo kot ona in se zaradi tega že vnaprej odpovedat....

3. Vprašanje je, nekateri pravijo, ja naša zastava j v različnih variantah, recimo če se kopira in tako naprej lahko zamenljiva z Srbsko. Vemo, da srbska ima določeno aplikacijo in da bo tu, predpostavimo lahko, da tudi če se bo odpovedala rdeči zvezdi, da bo zelo verjetno na zastavo spet prišel grb na srbsko zastavo, to je ta grb samo sloga Srbi nas spašava.

Naslednji argument, zakaj se za to zavemamo, pa je tudi ta, da je konec koncev v javni raziskavi ravno ta varianta dobila največjo podporo. Točno ta varianta, da se zastava brez zvezde, vendar taka kot je obdrži.Hvala.

DR. FRANCE BUČAR:Želi še kdo razpravljati? Prosim

GOSPOD.....:Jaz bi samo to postavil, da smo se na tej podkomisiji za zastavo dogovorili in to jasno tukaj piše, večinsko mnenje,.....je to sprejelo, zda pa naj posamezne stranke še dodatno povedo, ampak jaz kot član demokratične zveze smo, kakor se jaz spominjam to možnost, da bomo na vsak način v kolikor bo večina za eno stvar podprli večino. Ali naj bo sedaj horizontalno

ali vertikalno? To je bil dogovor tak, ne da bi dodatno še sedaj zapletali.

DR. FRANCE BUČAR. ja zdaj moramo ugotoviti sledeče. Ko berem to poročilo pravi: Na podlagi razprave, se je večina predstavnikov strank odločila, da sprejme, torej potem je pa liberalno demokratska stranka nasprotuje, socialistična stranka nasprotuje, to se pravi, dvomim če imamo to, na podlagi tega potrebno večino.

GOSPOD.....: Socialistična stranka ne nasprotuje, bo se verjetno prilagodila, kakor razumem, tako, da tudi liberalno demokratska stranka ne piše, da nasprotuje predlaganim rešitvam, ampak nasprotuje, da se sploh spreminja ustava, ampak želijo to reševati v sklopu sprejemanja nove ustave; to sta pa dve različni stvari. To je treba sedaj ločiti.

DR.FRANCE BUČAR: Kdo še želi razpravljati?

GOSPOD: To ni čisto korektno tolmačenje, ker mi nasprotujemo tisti pokončni varianti. Hvala.

GOSPOD.....:Jaz bi rekel za social demokrate .....dokončno nasprotujemo, tu ni. Zaenkrat je tako stališče, taka kot je sedaj brez zvezde.

GOSPOD.....: Jaz bi čisto na kratko reagiral na eno stvar,ki jo je gospod Peršak tukaj omenil, to je to, da je večina za to rešitev, za katero se je on zavzemal. Jaz mislim, da je možno iskati rešitev, za katero bo najmanj 90% in jaz tako berem javno mnenjsko anketo, lahko pa beremo tako, da se seštejemo pa dobimo nad 50%, pa se potem za nekaj odločimo, jaz pa mislim, da je manjšina za ohranjanje sedanje zastave, to ni sporno. En velik del je za izbris zvezde, en velik del je pa za povsem novo zastavo. In zakaj ne združiti vse te tri skupine na ta način, da

gremo na novo zastavo, z novim simbolom, ki pa bo vsaj deloma zadostil tiste, ki se zavzemajo za ohranitev zvezde. In v naši stranki smo ocenili, da je recimo Triglav z morjem, rumena zvezda in ne izključujem tudi nov grb, za katerega bi se dogovorili in še kakšna rešitev takšna, da bi zadovoljila tudi tisto tretino, ki danes meni, da je treba ohraniti rdečo zvezdo. Jaz mislim, da je povsem realno to razrešiti in mi predlagamo, da se to razreši v ustavnem postopku sprejemanja ustave. Danes sem dobil od ministra Staniča, mislim, da je to v vednost poslal tudi predsedniku Bučarju predlog, da tista skupina, ki je tam oblikovana se zavzema za nek razpis, se pravi, da se sedaj zberejo ti strokovni predlogi. Jaz mislim, da bi to po hitrem postopku morali tako pripraviti, da bi z ustavo lahko zapisali in da tega ne bi potem prepuščali zakonom kakšnim posebnim...

CIRIL RIBIČIČ: odločita. Če se pa bolj mudi tudi danes se je možno dogovoriti za novo zastavo, vse je mogoče, samo bi morala biti takšna, ki bi poskušala povezati te sile. Mi ne moremo naše članstvo, ki je pa večinsko zato, da se ohrani rdeča zvezda v enem dnevu pač postaviti pred dejstvo, da je bilo nekaj sprejeto, kar ne poskuša povezovati sil slovenskega naroda, ampak jih prej razvaja.

TONE PERŠAK: Jaz ne ugovarjam temu, kar pravi gospod Ribičič. Jaz sem se pač skliceval na to, da največji delež izprašanih v javnem mnenju brani eno varianto. Hočem pa nekaj povedati. Najbrž tudi SDP in vodstvo SDF ve, da najbrž država ne more sprejeti ne glede na to, kaj govori članstvo ne more sprejeti zastve, na kateri bi bil nek ideološki simbol, ki je vezan na določen del prebivalstva samo. Država najbrž mora težiti za ideološko neutralno zastavo. To je ena stvar.

Druga stvar pa en argument, ki je sicer nepomemben sem pa prej še pozabil, ima padve podtočki ta argument. Ena podtočka je naslednja: vodoravna zastava je v različnih rabah neprimerno bolj uporabljiva pa tabilna za različne uporabe. To vemo, vemo da se na različnih uporabah uporablja različno dolge zastave ne glede na uradno predpisano, uporabljajo različne dolžine zastav in navpična zastava seveda pri tem pride do hudih anomalij bom rekel iz estetskih to je ena stvar in druga stvar še zakaj se zavzemam tudi jaz za čisto obliko zastave, se pravi za trobojnico.

Zastava se bo potem aplecirala na različne rabe še naprej. Na mornariško, vojaško rabo itn. in se bo dajalo gor aplikacije na to osnovno zastavo najbrž in čista podlaga je seveda zato

primernejša. Če bo pa na tej čisto osnovni varianti že ena aplikacija in se bo potem dodajalo bomo počasi prišli do ene črnske zastve, da tako malo zanimivo rečem.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Žagar.

ZAGAR: Najprej bi rad povedal sledeče, da socialdemokratska stranka je ena najbolj za to vertikalno varianto in očitno je nesporazum, ker predsednik poslanskega kluba in tudi ostali to zagovarjajo in ne vem kako da je ta komunikacija ne deluje. Glede gospoda Staniča in njegovih predlogo za razpis in za komisijo moram povedati, da smo ga vključili v delo podskupine in da bo po nekih soglasnih ugotovitvah potrebno predvsem za grb po končani vsebinski razpravi v tej podskupini zadevo samo oblikovno dati izdelati v neki organizaciji, ki bo ta zadnji del tega razpisa ali pa natečaja opravila. Gre samo za obliko, vsebina je pa jasno politična in pa predvsem politična in tudi delno strokovna.

Glede teh simbolov, ki bi bili v zastavi. Podskupina je zelo jasno povedala, da je velika večina proti kakršnimkoli simbolov zaradi tega, ker vsak simbol je na nek način ideološki. Zvezda, ko so jo postavili v zastavo ni bila ideološki simbol, je postala kasneje, tako lahko tudi kakšen dug simbol kasneje postane idološki, zaradi tega smo rekli, da bi se izogibali simbolov.

Zakaj navpična varianta? Zato, ker s tem na zelo enostaven simbol način naredimo obrat in se od Jugoslavije ločimo tudi na ta način. To je eden od osnovnih argumentov bil, seveda pa s tem ne pomeni, da ne bi bila možna tudi kakšna druga rešitev. Vodoravna rešitev, kot sem že rekel, je nekoliko problematična zaradi tega, ker ostaja neki pravni nasledstveni pomisleki. Dve

države, dve dežele, dve populacije imajo to isto zastavo za svojo. Dežele, ljudje imajo zastavo za svojo. Z njo mahajo po Moskvi na demonstracijah, mi to gledamo vsak dan, mislim vsake toliko. To le človeški pomislek, pravni sem že pvoedal. Gre za neke nerazčiščene še doslej nerazčiščene nasledstvene pravice bivših obstoječih simbolov nekih držav, zato smo se potem nekako večinsko odločili za to navpično varianto.

Jaz smatram, da če želimo zastavo imeli čimprej, da je primerno, da predlagamo neko rešitev danes na zборе, seveda s tem, da je možno v sami razpravi še to dopolniti. To je bila ena taka logična varianta, ker sicer se bo pač stvar zavlekla, to je vse. Hvala lepa.

MAGAJNA: Jaz bi tako rekel. Zdaj če bomo v tej smeri to razpravo vodili kakšni naj bi bili ti novi simboli bomo danes ne bomo zaključili, pa verjetno še nekaj naslednjih tednov. Jaz mislim, da naj o novih simbolih razpravlja najprej ta skupina strokovnjakov pripravi zadevo in se sporedno z sprejemanjem ustave tudi to sprejme. Danes pa ima smisel razpravljati o tem ali naj se določeni simboli iz obstoječih zastve in grbov odstranijo, no zdaj govorimo o zastavi in jaz mislim, da tem pa velja premisliti in bi bilo smotrno, verjamem, da bo določene člane nekaterih strank to motilo, da se neki simboli odstranijo, ampak večino dela prebivalstva pa si to želi in jaz mislim zastava naj ostane taka, kot je, samo tisti sporni simbol, ki je sredi nje naj se odstrani, nadaljna razprava končna pa bo kakšen bo grb, kakšne oblike bo ta zastava pokončna, vodoravna pa prepustimo nadaljnim procesom.

KOLEŠNIK: Ja jaz bi tudi, da ne bi ponavljal to, kar je gospod Magajna povedal bi se pridružil temu na koncu koncev je le nekako zdaj dorasle želje, prišla je nekako s svojo polnoletnostjo le dobila v tem času, da se simbol zvezde, ki je lahko takšen ali drugačen, lahko pozitiven nekoč bil, danes za marsikoga, za večino v tej deželi vsaj negativen in mislim, da je to tisti osnovni problem, ki ga želimo ta trenutek rešiti. Vse ostalo je stvar stroke in ne trpi nekaj kratkoročnih rešitev, da bomo potem čez mesece, ko bomo novo ustavo sprejemali tudi to začeli spreminjati in mislim vsakršno spreminjanje trobojnice v vertikalno ali ne vem kakšen koli drugi poskusi z različnimi simboli, ker potem mimogrede povedano tudi mi želimo z našega konca poudariti ravnino, v kateri živimo in tudi mogoče ravnina bi sodila kot simbol noter te naše države.

Skratka so neki seveda elementi, po katerem bi tudi mi radi poudarili naš prostor, ki je del te Slovenije poleg morja, Triglava ali pa rumene zvezde. Mi bi mogoče radi rumen mesec. Hočem povedati, da to to stvari, ki danes ne trpijo inprovizacij, ampak nekaj pa ni inprovizacija, to pa je zvezda. Zvezda ima rdeča zvezda ima neko temno preteklost in to želimo odstraniti in to osebno sam in pa še verjetno večina slovencev in večina neslovencev, ki živijo in so državljani Slovenije tudi želijo, da se odstrani.

Če hočemo nekaj danes storiti lahko danes samo to storimo in to je objektivno, to je realno in to danes zmoremo, vse ostalo je odveč.

MIRAN POTRČ: No jaz bi rad samo na to opozoril, da če se

bodo uporabili taki argumenti v večini, da so seveda ti argumenti zelo na pamet. Če bi že hoteli analizirati javno mnenje, potem je treba v zvezi z zvezdo in pretekostjo pogledati še kakšno drugo vprašanje. Najbrž tisti, ki govorite o preteklosti na način, kot je zdaj govoril sicer moj lahko rečem dober kolega Kolečnik, bodo ugotovili, da ni res, ker tam jih bistveno manj misli, da je bila preteklost slaba, kot jih celo misli, da je bila zelo dobra, velika večina pa misli, da je bilo v njej mnogo slabega in mnogo dobrega in kar

.....: in kar zadeva NOB so stvari tudi zelo diferencirane. Mislim ni dobro na ta način, s takimi argumenti poskušati nekaj na hitro prisiliti. Jaz bi svetoval naslednje. Najbrž vemo vsi, da je razgovor o novi slovenski zastavi potreben. Tudi o ostalih simbolih, ampak gotovo je zastava najpomembnejši, ker je tudi najbolj viden. Dajmo pospešiti to delo na različne načine, če pa kdo želi zdaj to narediti takoj in bi rekel proti mnenju tudi večine Slovencev in proti mnenju nekaterih strank, ki so pomembne opozicijske stranke v tem parlamentu bi jaz pač svetoval, da naj se to resno razmisli, ker razen simbolnih ni zato, vsaj jaz nisem slišal nobenih resnih in tehtnih razlogov. Svetujem, da damo informacijo na skupščini, da skupščini sporočimo zborom, da so različne ideje, da oblikujemo tudi kakšen predlog o intenziviranju dela o tem vprašanju, da damo nekaj resnih ponudb v skrajnem primeru, če želimo ljudi na tem povezati, je treba dati ponudbo, ki jih bo povezovala, ne pa ki bo ideološko razdvajala ali pa cepila ljudi in v skrajnem primeru, če želimo povezovati je to konec koncev to tudi lahko referendumsko odločitev, čeprav je navidezno malo pomembna. Samo če je navidezno malo pomembna, potem je toliko manj razlogov, da jo moramo preko noči spreminjati.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hvala. Želi še kdo razpravljati. Rode.

G. RODE: Jaz bi se ob tej razpravi, ob tem zapletu zakaj je Komisija za ustavna vprašanja imenovala skupino za preambulo in splošne določbe oz. podskupino za simbole. Zdaj smo se sestajali, bili smo dvakrat skupaj, poklicali smo številne strokovnjake, ki so nam razložili zakaj mora barva ostati taka kot je. Argumenti so v poročilu napisani in zdaj se bo pravzaprav delo te podskupine enostavno izničilo. Jaz pa le mislim, da tako se ne more delati. Jaz tudi ne vem, kako bomo prišli do konsenza že v osnovi po vsem

tem. Potemtakem sploh ne vem kdo bo tisti, ki bo tako zastavo dokončno s konsenzom sprejel. Kje, na kakšen način, kdaj? Sprašujem čisto praktično, ali parlament ima to možnost, da bi se na podlagi oblike zastave, take zne, druge ali tretje, odločil samostojno po premisleku, pa bi poslanci potem glasovali. A je to možno ali je treba tu kaj drugega poiskati, ker ne verjamem, da bo sestavljena enkrat pri nas neka komisija, ki bo to s konsenzom sprejela. Nemogoča, skoraj nemogoča ali pa čez eno leto ali pa čez dve.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: O tem bo odločala Skupščina z dvotretjinsko večino.

.....: Lahko dam repliko na to, kar je gospod Potrč rekel. Prav gotovo, da ga cenim in mislim, da se nismo razumeli. Govoril sem nekaj, za kar nimam seveda dovolj časa, da bi razčlenil. Gre pa preprosto za to, sam simbol zvezde je sporen. Ker zvezda predstavlja nekaj in mislim, da tisto, kar predstavlja v svoji izvirni obliki je sporno. In mislim, da javnomnenjska raziskava je tudi pokazala hotenje, da se zvezda kot sporn simbol odstrani, ne simbol, ki je predstavljal preteklost oz. zgodovinskost tega trenutka v Sloveniji. O tem nisem govoril, o tistem bo verjetno že zgodovina nekaj verjetno še dorekla in mislim, da to ni problem odstranitve zvezde. Problem odstranitve zvezde je notranja vsebina simbola. Mislim pa, da smo zdaj že verjetno v trenutku, ko se lahko izrečemo o tem ali je sporen.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Prosim še Ribičič.

RIBIČIČ: Predlagal bi, da se malo manj govori o tej 45 letni zgodovini, pa malo bolj upošteva 45 % podpore, ki so jih opozicijske stranke imele na volitvah. Zdaj seveda skupina je lahko delala, je lahko se zelo subjektivno trudila, samo rezultat je takšen, da je ponudila nekaj, čemur nasprotujejo tri stranke.

Za temi strankami seveda stojijo njihovi volilci, najbrž nam lahko zaupate, da znamo oceniti, kaj je med volilci do dobilo podporo, kaj pa ne. Ne gre zdaj tukaj samo za formalna vprašanja, da se o teh stvarih zdaj na koncu odloča z dvema tretjinama glasov. Gre tudi za vprašanja ali bomo imeli zastavo, ki bo sprejeta z neko minimalno večino, ko jaz trdim, da imamo lahko zastavo s simboli, za katere bo 90 % glasov. In če bo postopek šel tako naprej, da se bo vsiljevala neka rešitev, za katero bo približno 60 ali okoli 60 % glasov v Skupščini v javnosti, bomo mi pač alternativno v javnost ponudili, zbirali podpise za referendum in dokazali, da zmoremo mi predlagati in oblikovati takšen predlog, ki bo povezal bistveno več volilcev kot pa jih povezuje ta predlog, ki ga zdaj ponuja skupina.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Peršak.

PERŠAK: Jaz poudarjam spet, da se danes zmenimo o začasni rešitvi. In najbrž se tudi gospod Ribičič strinja, da je ta rešitev, ki bi bila začasna in da se pove, da se bo z novo ustavo ta stvar dokončno razrešila, kar ne izključuje tega, kar on predlaga, da se išče nek nov simbol, nova oblika itn., ki bi zadovoljila

GOSPOD.....: Dejstvo, da pa rdeča zvezda je ideološki simbol in da se tako interpretira, pa najbrž ne more zanikati. Rode.

GOSPOD RODE: Jaz se moram še enkrat oglasiti, oprostite gre za to, da je rdeča zvezda res nek ideološki simbol, ki nima najbolj pozitivnega, če mi oprostite je že dokaz, da se ga je sama stranka odpovedala in j rdečo barvo nadomestila z rumeno. O tem ni nobenega dvoma. Torej tudi mi, zdaj bi lahko razpravljali, ali lahko sprejmemo rumeno zvezdo, vendar smo tudi o tem razpravljali, smo rekli rumeno zvezdo ne, ker jo ima stranka demokratične prenove v svoji zastavi in potem smo prišli do Triglava, Triglav smo postavili pa v obratno obliko in se je Triglav nenadoma postavil postrani, to pa je tako, kot da smo mi vaše predloge zelo tehtno vzeli in jih poslušali razložiti, to je glede mislim tiste rdeče zvezde. Hvala lepa.

GOSPOD.....: Mi smo v tem svojem stališču napisali, da v primeru, če je bila rumena zvezda na modri podlagi, ki je povzeta iz Evropske zastave, sprejeta, da smo jo mi pripravljene spremeniti strankino simboliko. To je izrecno zapisano v tistem gradivu, ki smo ga poslali tudi komisiji in v javnost. Hvala.

ZDRAVKO ZABUKOVEC: Jaz mislim, da ima Ustavna komisija in republika Slovenija v tem trenutku veliko več in perečih problemov, kot je problem zastave. Jaz bi predlagal, zaradi stroškov, zaradi strasti in zaradi formalnih razlogov, da to vprašanje pustimo sedaj pri miru da ostane zastava kot je in jo rešujemo v kontekstu nove ustave. Hvala lepa.

ZAGAR: No jaz bi poudaril, da obstajajo predlogi treh zborov za spremembo 9. člena in v tem ustavna komisija ne more, to ne more ustavna komisija preslišati. Treba je oblikovati, nekaj v zvezi s tem. To je ena zadeva, drugo je predlog izvršnega sveta, in tretja je ta podskupina, ki je poskušala vse to združiti. Mimo teh stvari ne moremo tako in nekaj odločiti, da odložimo. MI nismo za to tu, da odločamo o tem, ali da odložimo problematiko zastave ali ne, ker so bili že podani dovolj formalni predlogi. Hvala lepa.

SEKREŠ: Jaz sem smatral celo to zadevo zastavil glede 9. člena, samo da izbrišemo zadnji stavek tam v tistem 9. členu in naloga te podskupine pa bi bila, da seveda v kontekstu nove ustave formira in zastavo in grbe. To sem jaz tako občutil in predlagam, da recimo danes sprejmemo en sklep, da 9. člen formiramo tako, da brišemo zadnji stavek, kjer je beseda o zvezdi, 2. stavka in da ta podskupina dela dalje in da potem formira oziroma da napravi in predloži v rednem postopku. Hvala.

FRANCE BUČAR: Ugotavljam, da je vaš predlog identičen s predlogom Izvršnega sveta. Samo formaliziran je, dobro je, sedaj smo razpravo izčrpali, upam, da ni preveč.

Zdaj imam formalizirana dva predloga.

En predlog je s strani pooblaščenih delegatov, to so zbori, Izvršni svet. Zdaj ali lahko vas smatramo še vašo podkomisijo kot kvalificiranega predlagatelja?

GOSPOD.....: Mislim, da ni potrebno to, jaz tudi kot vodja te podskupine, ne nasprotujem nobenemu od teh predlogov,

seveda ne, ker ni to naloga podskupine, da bi karkoli izsiljevala. Naša naloga je, da najdemo neko primerno rešitev.

FRANCE BUČAR: Ne, saj vem. Tu gre za čisto formalno proceduralno vprašanje, ali ima ta vaš predlog enako težo, čisto proceduralno, oziroma kot predlog zbora ali Izvršnega sveta.

GOSPOD...: To je posvetovalno telo ustavne komisije. Jaz mislim, da bodo simboli še ostali. To je tema te podskupine in to je jasno, da se nadaljuje.

FRANC BUČAR: Dobro. Potem, dajem najprej predlog Izvršnega sveta na glasovanje, kajti predlogi zborov gredo samo za tem, da sproži postopek, nič drugega. Nimajo pa vsebine, kakšen naj bi bil. Dajem predlog Izvršnega sveta na glasovanje.

Kdo je prosim za predlog Izvršnega sveta? 12 od 15-ih prisotnih.

Potem je predlog Izvršnega sveta sprejet, hkrati pa ugotavljam, da ima zelo majhne šanse, da bi bil sprejet tudi v zborih.

Zdaj dajem samo v premislek. Ali lahko subsidiarno ustavna komisija predlaga, glede na predlog vseh treh zborov, če v primeru, da ta predlog Izvršnega sveta, ne bi bil sprejet, da se v vsakem primeru začne postopek in da se imenuje komisija, ki naj te stvari prouči itd. Samo, da se to praktično formulizira, s tem sklepom. Se strinjamo?

GOSPOD.....: Ali lahko gospod predsednik samo eno vprašanje. Zdaj ta amandma, v kolikor bi bil sprejet, Izvršnega sveta, ali je možno, da se ga v razpravi spremeni tudi bistveno ali.

DR. FRANCE BUČAR: Absolutno, je pa usklajevanje zelo zapletena stvar. Odgovor moj je ja.

A to naj bi bil amandma 100?

Ja številko moramo pa določiti.

prva točka ..... 9. člen ustave

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Najbrž mora biti po vrsti pride zdaj št. 100.

Zdaj gremo na naslednjo točko, to je predlog ustavnega zakona o spremembah in dopolnitvah ustavnega zakona za izvedbo amandmaja 96. Predlog smo že zadnjič obravnavali. H predlogu je že zadnjič, že na seji Izvršni svet dal dopolnilne predloge in sem slišal, da zdaj še nekaj namerava predložiti. (delegati so dobili na klop....., vi pa že imate v mapi). A je to zdaj prečiščeno besedilo? (Ne). To je dopolnitev. Dobro. Kje pa imamo osnovni tekst? (Tukaj, s temi redakcijskimi, jaz samo prosim, vi ste kot delegati dobili redakcijske poprave). A mi zdaj ne moremo na podlagi tega (lahko damo tudi čistopis), tehnično naredite en, materija je že itak tako zapletena in čudna, da se človek ne znajde z nje, zdaj pa, če še damo amandmaje, potem je čisto po mojem mnenju poslanci se bodo težko znajdi. Aplikiram samo nase.

.....: Lahko samo eno vmesno pripombo. Pred Skupščino visi srbska zastava, ker je obrnjena tako, da je rdeča barva na desni strani.... Malo bo treba paziti pri obešanju. Če ne bi bilo zvezde, bi jo zelo težko identificiral. Bela barva mora biti na desni strani, ko jo gledaš. Malo bi bilo treba tudi na to paziti.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro, da se zmenimo, da se tukaj pripravi prečiščeno besedilo. Ali želimo še kakšne dodatne obrazložitve? Jaz moram reči, da to sprejemam bolj tako, kot mačka v žaklju, ker jaz ne morem presoditi zdaj za vse te stvari ali so ustrezne ali ne. Zakonodajna je obravnavala in je podprla stvar.

.....: Tu gre res za popolno odgovornost tudi posameznih ministrov, pri tem predlaganju, tu ni šlo za nobeno širino, mi smo dvakrat pogledali in je konsistentno, čeprav se dejansko zgublja zdaj prava rdeča nit in na tak način ni možno več

dodatno krpati takega pravnega sistema. Zato bo verjetno zelo kmalu treba povedati tisto, kar sem jaz prej tu predlagal, da bomo v določenem trenutku celotno tisto zvezno zakonodajo, ki jo želimo imeti kot republiško imeli in potem bomo na novo pisali, ker tako flikanje dejansko ni produktivno.

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Hvala. Želi kdo razpravljati zdaj? Potem lahko ta predlog sprejmemo na skupnem zasedanju? Kdo je za, naj dvigne roko. (

Zdaj imamo pa še predlog ustavnega zakona o spremembah ustavnega zakona ..... ustavnih amandmajev od 9. do 89. Hvala, da ste po arabsko napisali. (Zbor občin in Zbor združenega dela sta ga že sprejela, medtem ko DPZ ..... še ni pristopil k obravnavi. Zakonodajnoppravna komisija ga je podprla brez pripomb, vprašljiva je bila samo Komisija za strategijo nacionalnega in regionalnega razvoja, ki je govorila o tem, če je možno ločiti rok podaljšanja, ki pa ni tako bistven.....

Predsednik dr. FRANCE BUČAR: Dobro. Torej ostane rok 31. december. Želi kdo razpravljati? Ne želi. Če ne želi prehajamo na glasovanje. Kdo je prosim za to, naj dvigne roko? (15).

Ugotavljam, da smo s tem dnevni red izčrpal in bi ..... odločali v ustreznih zborih. (še tole vam dam)